

5. Interpretatio de visionibus et somniis dominorum Jacobi secundi regis Aragonum et Frederici tertii regis Siciliae ejus fratris.
6. Constitucions per al regne de Sicília a demanda del seu rei Frederic, especialment sobre l'esclavatge, els jocs i els drets eclesiàstics.
7. Lletra al papa Climent V, sobre l'afer del Temple.
8. Lletra al rei de Catalunya-Aragó Jaume II sobre el mateix afer.
9. Lletra al rei Jaume II escrita des de Messina.

D) *Textos espirituals no llatins:*

I. *Textos catalans:*

1. Confessió de Barcelona.
2. Lliçó de Narbona.
3. Raonament d'Avinyó.
4. Informació espiritual al rei Frederic.
5. Lletra al rei de Catalunya-Aragó Jaume II.
6. Lletra a la reina Blanca de França.

II. *Textos italians:*

1. Lectio Narbone.
2. Trattatus de caritate.
3. Exposició de la vida cristiana.

III. *Textos grecs:*

1. Allocutio super tetragrammaton.
2. Alphabetum catholicorum.
3. Philosophia catholica et divina.
4. Eulogium.
5. Lectio Narbonae.
6. De caritate.
7. Exposició de la vida cristiana.
8. De la humilitat i paciència de Jesucrist.
9. Respostes a les objeccions dels doctors parisencs.

El text de les obres que han de formar el primer volum (A, B 1-5, C 1-3 i D III 1-2) han estat ja gairebé totalment transcrits dels manuscrits bàsics i hom collaciona actualment els altres còdexs i estableix l'aparat de variants. Esperem que l'aparició d'aquest volum sigui ben aviat una realitat. — R. ARAMON I SERRA.

Una gramàtica valenciana. — El senyor Manuel Sanchis i Guarner ha escrit un bell tractat de Gramàtica, ensems normativa i descriptiva, del valencià,¹ és a dir, de la modalitat que ofereix a les terres de València la llengua catalana. Però l'autor, més que un gramàtic, és pròpiament un lingüista, i això s'havia de projectar sortosament damunt les pàgines del seu llibre; aquest no és solament, doncs, malgrat, el seu títol, una gramàtica, sinó un resum de lingüística aplicada al valencià; això és el que veiem ja, de bell antuvi, a la introducció del llibre, on l'autor estudia les relacions entre idioma i dialecte, estableix un resum d'història lingüística de València (aturant-se especialment en les aportacions d'àrabs i mossàrabs), centra el valencià en el conjunt del domini lingüístic català i extracta el més important de la bibliografia lingüística valenciana. No podia faltar tampoc una detallada descripció dels sons del valencià, donada l'especialització de l'autor en la fonètica, dins el vast camp de les activitats lingüístiques. Això és el que trobem en la part denominada Fonètica,

1. M. SANCHIS GUARNER, *Gramàtica Valenciana*. València, Editorial Torre, [1950]. 328 pàgs.

on, ultra unes nocions de fonètica general, veiem inventariats tots els sons del valencià, distingint els límits de les zones que ocupen, quan no són universals al valencià (com ocorre amb la v, no sempre labiodental, o les sonores que en valencià central esdevenen sordes, etc.), i assenyalant els principals defectes comarcals. Una altra part tracta d'ortografia, que és la més seriosa aportació a la unificació de l'ortografia catalana des del costat valencià; els escriptors valencians havien acceptat ja, definitivament, l'any 1932, l'ortografia de l'Institut d'Estudis Catalans, però l'obra del senyor Sanchis i Guarner ha vingut ara a donar una forma científica i força definitiva a la seva adaptació al valencià, la qual adaptació no és gens fàcil, especialment en els casos, bastant nombrosos, de disparitat de timbre vocàlic entre els dialectes orientals i els occidentals. Les parts tradicionals de la gramàtica ocupen la major part del llibre. Així hom estudia unes generalitats, després de les quals són tractats monogràficament el verb, el nom i l'adjectiu qualificatiu, els articles i adjectius determinatius, els pronoms, els adverbis, les preposicions i les conjuncions. En tota aquesta part és ben clar l'intent de l'autor d'aconseguir un acostament entre la doctrina gramatical de l'Institut i els fets de llengua valencians; això duu alguna vegada a confusions, bé perquè l'Institut no sempre ha arribat, per ineludibles necessitats d'unitat, al darrer fet dialectal, bé perquè el valencià aspira a un reconeixement de personalitat per a fets de llengua que a la resta del domini no pesen en el mateix grau. Amb tot i el que hem dit, l'obra del senyor Sanchis i Guarner ve cridada a allò que segurament ha estat el seu primer mòbil: a fer més ferm el coneixement i ús del valencià i a assegurar el seu manteniment dins la unitat del domini català. — A.-M. BADIA I MARGARIT

El Congrés de Toponímia i Antroponímia de Brusseles. — Els dies 15-19 de juliol de 1949 es reuní a la capital belga, amb una gran assistència d'investigadors, el tercer congrés de Toponímia i Antroponímia, organitzat per un Comitè presidit pels Profs. J. Herbillon, de l'Ateneu Reial d'Ixelles, i H. J. van de Wijer, de la Universitat de Lovaina. El primer i el segon congrés havien tingut lloc a París els anys 1938 i 1947, respectivament. Els temes d'estudi proposats pel Comitè organitzador foren els següents: per a la Toponímia, els elements pre-romans, la difusió i l'edat dels noms germànics, els noms de rius d'Europa i les relacions entre la Toponímia i l'Arqueologia (i, com a qüestions particulars, els topònims relatius a l'artigatge, al culte dels sants i als arbres sagrats); per a l'Antroponímia, la continuïtat dels noms de persona en l'antiguitat llatina, la difusió dels antropònims i la terminologia professional.

L'any 1951 eren publicades, en tres volums, les actes del Congrés,¹ pel Centre Internacional d'Onomàstica de Lovaina, creat en ocasió de la reunió de Brusselles. El primer volum, dedicat al programa, conté la relació dels diversos comitès, la reproducció de la primera circular que hom havia enviat, els resums de comunicacions i la llista de congressistes i la d'acadèmies, universitats i corporacions sàvies representades. El segon i el tercer volum recullen els reports del Congrés (en francès i en anglès) i el centenar de comunicacions que hi foren presentades (en les quatre llengües admeses: francès, anglès, alemany i italià), agrupades en onze seccions. Per l'interès que tenen per a nosaltres, hem de fer especial referència als treballs dels següents estudiosos: d'Antoni Griera sobre els estudis de toponímia en el domini català, de Sever Pop sobre els problemes de la toponímia i de l'antroponímia roma-

1. *Troisième Congrès International de Toponymie & d'Anthroponymie*. Bruxelles, 15-19 juillet 1949. Edité par H. DRAYE et O. JODOGNE. Louvain, Centre International d'Onomastique, 1951. 100 pàgs. i 856 pàgs. +1 lám.